10 ՓԱՐԱ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԵԼԵԿԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
20, ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ, 20
Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ارمنیجه سورهانتاق غزته‌سی صاحب امتیازی د. جیوه‌لك
باب عالی جاده‌سی نومرو ۲۰

DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN
SOURHANTAG
20, Avenue de la S. Porte
CONSTANTINOPLE

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ ՉԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻՐ ԿԻՐԱԿՕՐԵՐԸ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսը ԿԱՆԽԻԿ ղշ. 75
6 » » » 40

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ՏՈՒՐՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ
12 ամիսը կանխիկ ղրշ. 100
6 » « » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ՏՈՒՐՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ
12 ամիսը ԿԱՆԽԻԿ Ֆրք. 22
6 » » » 11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Կ'ԸՆԴՈՒՆՈՒԻ
ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՅ
10ԻՆ 20ԻՆ ԵՒ 30ԻՆ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղշ.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

ՕՐԱՑՈՅՑ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ
1904

ՀԻՆ ՏՕՄԱՐ— ՄԱՅԻՍ 27 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
Սրբոցն Յովհաննու Կարապետի եւ Աթանագինեայ եպիսկոպոսին։
ՆՈՐ ՏՕՄԱՐ—ՅՈՒՆԻՍ 9
ՏԱՃԿԱԿԱՆ,—1322 ՌԷՊԻ ԻՒԼԷՎՎԷԼ 24
ԿԷՍ ՕՐ. — Թրք. 4.34 Եւր. 4.24

ՊԱՏՄԱԿԱՆ.— 1891 Մայիս 27ին կը մեռնի Յակոբ Պարոնեան տաղանդաւոր երգիծաբան գրագէտը։ Ծընած էր 1842ին։

ՔՈՒՆ ԵՒ ԱՆՔՆՈՒԹԻՒՆ

Հայ բժիշկ մը, որ Բիժօ Ն. Թաշօ բազմաբեղուն գրչութեամբ ծանօթ է գիտական շրջանակներու մէջ, և Պէյրութի Ֆրանսական Հիւանդանոցին մէջ կարեւոր պաշտօն մը ունի, «Սուրհանդակ»ի համար գրած է բնախօսական յօդուածը զոր ընթերցողներու ուշադրութեանը կը յանձնենք։

Ա.

Քնանալու դժուարութիւնը չըսել անգամ ալ անոր բոլորովին անկարելի դառնալը յաճախ կը պատահի. բժշկութիւնը իր բնախօսութեամբը կը բացատրէ թէ ինչպէս կը պատահի այս տխուր խանգարումը մեր մէջ. գիտենք ալ թէ ձեռնհաս անձինք իրենց շարունակական ու ուշադիր փորձառութեամբը միայն հասած են համոզիչ բացատրութիւններու։

Ամէն առաւօտ երբ հիւանդանոցի մէջ մէկ հիւանդէն միւսին անցնելով իրենց վիճակին վրայ տեղեկութիւն կ'ուզենք, շատերու առաջին խօսքը՝ «Գիշերը չեմ քնանար»ն է։

Երբ քնոյ բնախօսութեանը և անոր ջղային դրութեան մէջ ունեցած հետաքրքրական յարաբերութիւնները կը կարդայինք դասի մէջ, խնդիրը այն ատենէն շատ շահեկան գտած էի, եւ երբ հիմա մեր հիւանդանոցի կեանքը յաճախ կը յիշեցնէ մեզ այդ պարագաները, ուզեցի քանի մը պատմական պարագաներ ալ աւելցնելով յօդուածով մը հրատարակութեան տալ. վստահ եմ որ ազնիւ ընթերցողներուս ալ օգտակար կ'ըլլայ. եւ որպէսզի հասկնալի ըլլամ, ջանացի խնդիրը իր գիտական խրթնութենէն կեղեւելով կարելի եղածին չափ պարզ ըլլալ իմ բացատրութիւններուս մէջ ու առանկով դարձնել նիւթը զուտ բժշկականէն կէսբժշկականի։

Սուր և յամրընթաց հիւանդութիւններու մէջ յաճախ կը պատահի անքնութիւնը. մանաւանդ այն հիւանդութիւններու մէջ ուր սաստիկ ցաւ եւ կամ պարզ գործարանական խանգարում մը կայ։

Քնոյ ախտաւոր վիճակը հասկնալու համար, նախ անոր կանոնաւոր (normal) պայմանները գիտնալու ենք, պայման մը որուն վրայ հիմնուած է անոր ախտաւոր բնախօսութիւնը։

Մեր այս ուսումնասիրութեան մէջ բացորոշ ըլլալու համար հարկ է որ ձեռնհաս անձերու ուսումնասիրած փորձառութիւններուն վրայ ալ խօսիմ։

Համընտ, Ամերիկացի հռչակաւոր բժիշկ մը, Ամերիկեան պատերազմին միջոցին անքնութիւնը ուսումնասիրելը իրեն գործ ըրած էր։ Ինքը բանակին վիրաբուժական էր, եւ իր ձեռքին տակ ունէր հազարաւոր բժիշկ, վիրաբոյժ եւ հիւանդապահներ։ Սակայն իր բազմազբաղ պաշտօնին մէջ պարապ ժամանակներ գտաւ եւ դիտողութիւններ ժողվելով ջանաց իր նշանաւոր գործերուն հիմ ըրաւ։

Քունը ընդհատութեան օրէնքին (loi d'intermittence) մէկ արտայայտութիւնն է որ կը վարէ մեր գործարանական աշխատութիւնները։

Ապրող էակի մը մէկ մի գործը ծախք մըն է իր մարմնոյն համար, ծախք մը որ անընդհատ գործելով կրնայ վնասաբերուիլ։ Մկանունք մը իր կծկումէն վերջը չունի ալ եւս այն վիճակը որ անկէ առաջ ունէր. իր առջի վիճակը վերստանալու համար պէտք է որ հանգչի. նոյն բանը կը պատահի մեր բոլոր գործարաններուն համար։

Ջղային կեդրոնը, մեր ուղեղը ըսել կ'ուզեմ, մեր արտայայտութեան գործիքն ու պայմանն է. կրնանք ըսել թէ մեր բոլոր կեանքը անկէ կախում ունի։ Ուղեղը միւս գործարաններէն աւելի շատ կը ծախսէ, ասոր և ինքզինքը վերանորոգելու համար միւսներէ աւելի հանգիստի պէտք ունի։

Կը տեսնենք թէ մեր մէջ ամէն գործարան երբեմն երբեմն կը հանգչի։ Սիրտը իր շարժման մէկ մի շրջանէն բացուելով իր կծկումէն կը դադրի ասանկ որ 24 ժամու մէջ վեց ժամ հանգիստ ըրած կ'ըլլայ։ Թոքերը շնչառութեան ու արտաշնչումէն վերջ պզտիկ դադար մը ունին. վերջապէս չկայ գործարան մը որ շարունակ աշխատութեան մէջ ըլլայ։

Սակայն ուղեղը գրեթէ կը բացառի այս կանոնէն. իր հանգիստը կատարեալ չէ. քնոյ մէջ իսկ իր գործունէութիւնը բոլորովին դադրած չէ. խիղճ, կամք, գիտակցութիւն, ուշադրութիւն անյայտացած եւ կամ շատ մթնցած են քնոյ ատեն։ Շարժումէ իսպառ դադրած ենք և ատոր համար է որ քնանալու համար հորիզոնական դիրք մը կ'առնենք։ Զգայարանական գրգռումներ ալ եւս չկան. լոյս եւ աղմուկէ հեռու ենք. սակայն կան երբեմն բաներ որ երբ միօրինակ և սովորական են, քնոյ արգելք չեն ըլլար. —Ջաղացքի ձայնը, ճրագի մը լոյսը սովորողներու համար արգելք չեն, անոնք նորէն կը շարունակեն քնանալ. այս զուտ սովորութեան արդիւնք է։

Ուշադրութեան առնենք քնացողի մը դիրքը. գլուխը կախած, թեւը ու սրունքները ծռած են, որպէսզի բոլոր մկանունքները կատարեալ թուլցած վիճակի մը մէջ ըլլան։ Պուրտախ կ'ըսէր թէ մարդուս այս դիրքը դէպի սաղմնային վիճակին մէջ ունեցած դիրքին բնական ձգտում մըն է. արտեւանունքը գոց, բիբերը դէպ ի վեր յառած կը ցուցնէ թէ աչքը շարժող ջիղը կատարեալ անգործութեան մէջ է քնոյ ատեն, մինչդեռ ուրիշ ջիղ մը արթուն մնալով շնչառութեան կը հսկէ։

Մեր լսողութեան եւ շօշափման զգայարանքները ամէնէն ուշ քնացող և ամէնէն շուտ արթնցողներն են. փոքր աղմուկ մը եւ կամ թեթեւ հպում մը կրնան կատարուելու վրայ եղող քունը փախցնել և կամ արթնցնել։ Կը պատահի երբեմն որ մեր հոտոտելիքի զգայարանքը միւսներէն կանուխ արթննայ. պատճառը սա է թէ կան մարդիկ որոնց քով այդ զգայարանքը միւսներէն աւելի զարգացած է։ Նոյն բանը կրնայ պատահիլ ուրիշ զգայարանքի մը համար, սակայն իրերը իրենց բնական վիճակին մէջ դասելով, կրնանք ըսել թէ արթննալու երեւոյթին մէջ (phénomène) լսողական եւ շօշափման զգայարանքները աւելի դեր ունին։

Քնոյ ատեն անգիտակից գործը շատ մը գործարաններու մէջ կը դանդաղի. շնչառութիւնը եւ արեան շրջանը աւելի ծանր տեղի կ'ունենան։

Քունը քանի մը աստիճաններու կը բաժնուի զորս պէտք է գիտնալ։ Կատարեալ խոր քնոյ մէջ գիտակցութիւնը իսպառ կը ջնջուի, միտքը գաղափարներէն հրաժարած, անցնող երազներու յիշողութիւնը բոլորովին մարած է երբ կ'արթննայ. իսկ թեթեւ քնոյ մէջ յիշողութիւնը կը գործէ եւ զգայարանքները արտաքին գրգռումներու մատչելի կը մնան եւ անկէ հանգստութիւնը կատարեալ չըլլար։

Քնոյ երրորդ աստիճան մըն ալ կայ որուն վրայ խօսած են շատ մը հեղինակներ, այն քունը ըսել կ'ուզեմ որ կը պատահի յետին ծայր աշխատող մարդոց քով, ասոր գիտակից քուն (sommeil conscient) անունը կուտան հոն կամք, ուշադրութիւն, մկանային շարժում չկայ, սակայն իր գիտակցութիւնը, երեւակայութիւնը եւ երբեմն ալ լսողութիւնը արթուն են։ Կան կարգ մը կարողութիւններ որ քնոյ մէջ ալ կը շարունակեն գործել։

Շատ կը պատահի որ օրուան մէջ ստացուած ծանօթութիւն մը գիշերը մարսուի, գաղափարները այն ատեն կը դասաւորուին. յաճախ պատահած է թէ օր մը առաջ ըսուած եղանակ մը որ մոռցուած է, միւս օրը արթնցած միջոցին ինքնիրեն կը յիշուի։

Շատ են օրինակները այն բանաստեղծներուն եւ երաժիշտներուն որոնց երեւակայութեան լաւագոյն պտուղը քնոյ մէջ ժողված է. Թարթինի առտու մը գրեց իր ամէնէն լաւ գործերէն մէկը զոր բաղադրած էր քնոյ մէջ։ Պուրտախ բնախօսական օրէնքի մը բանաձեւը (formule) զոր ի զուր փնտռած էր իր արթնութեան ատեն, գտած էր քնացած միջոցին։ Սակայն յիշեցնելու ենք թէ ասոնք բացառութիւններ են, որովհետեւ ինչպէս ըսինք, քունը ջղային կեդրոններու հանգիստն է։

Փնտռենք հիմայ քնոյ գործարանական (organique) պայմանները. գործարաններու շատին մէջ գործունէութիւնը արեան խուժումի արդիւնքն է, իսկ հանգիստը համեմատական անարիւնութեամբ մը կը ներկայանայ։

Քունը որ հանգիստ մըն է, շատ մը հեղինակներու համար ուղեղի մէջ արեան կուտակումի արդիւնքն է. սակայն Համընտ կը մերժէ այս գաղափարը. կը խորհի թէ ասանկ սխալ մը ուրիշ պատճառ չունի, այլ աս թէ ասոնք բաղդատութեան կը դնեն քունը, որ բնախօսական (physiologique) բան մըն է՝ քօմային թմրութեան հետ որ ընդհակառակն ախտաւոր երեւոյթ մըն է։ Գիտնալու ենք թէ քօմային թմրութիւնը որ կրնայ ըլլալ արդիւնք արեան կուտակումի, թունաւորութեան, ուղեղային ճնշումի են., զգայարանական գրգռումներով բնաւ չանցնիր, մինչդեռ քնացող մարդ մը շուտով կ'արթննայ, երբ իր զգայարանքներէն մին գրգռենք։

Համընտ թէ հիւանդ և թէ առողջ մարդոց վրայ ըրած փորձերուն նայելով իրաւ որ քունը ուղեղի անարիւնութեան արդիւնք է։ Այս հեղինակը դիտած է թէ երբ նորածին մանուկը կը քնանայ իր գագաթը կը ցածնայ այդ միջոցին. տեսած է նաեւ թէ գլխին վիրաւորուող զօրքերու ուղեղը, որ բաց կը մնայ, քնոյ մէջ կ'իջնայ, իսկ արթուն եղած ատենը կը բարձրանայ ու դուրս կը ցցուի. դիտած է միեւնոյն ժամանակ թէ երազի մէջ թեթեւ կարմրութիւն մը կ'առնէ ուղեղը. ինչ որ անշուշտ զուտ արդիւնք է արեան խուժման։

Ամերիկացի բժիշկը ուրիշ փորձեր ալ ըրաւ. շուներու գանկը ծակելով անոնց ափիոն կուտար և կը տեսնէր թէ երբ շատ քիչ քանակութեամբ կուտայ, ուղեղը կ'անարիւնանայ ու շունը հանգիստ կը քնանայ. երբ ընդհակառակն ափիոնի քանակութիւնը կը շատցնէր, այն ատեն ուղեղը ամբողջ սեւ արիւնով կը լեցուէր, շնչառութիւնը եւ արեան շրջանը կը դանդաղէր ու անասունը քօմային վիճակի մէջ կ'իյնար, ինչ որ քնոյ բնական վիճակէն բոլորովին տարբեր վիճակ մըն է։

ԲԻԺՕ Ն. ԹԱՇՕ
ԱՐՏԱՔՆ. ԾԴՆ. ԲԺԻՇԿ ՊԷՐՈՒԹԻ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ

ՍԱՐԷՆ—ՁՈՐԷՆ

(ԱԿՆԱՐԿՆԵՐ)

Ռումանիոյ բանաստեղծ թագուհիին Քարմէն Սիլվայի՝ մտադրութիւնը գրագէտներու մասին, կարդացինք անշուշտ։ Իր գուրգուրանաց, սիրոյն իրաւ եր առ հաւատչեայ, Ն. Վեհափառութիւնը ապաստանարան մը կը բաղձայ հիմնել, ուր պիտի կրնան հանգիստ երջանիկ օրեր անցընել անոնք որ գրագէտի մը կամ գրագիտուհիի մը արդար համբաւը շահած են, եւ դժբախտաբար նիւթական անձուկ վիճակի մը մէջ կը գտնուին։

Գեղեցիկ հայրենիք չունի, և այս լաւագոյն մտածումն է որ անշուշտ, ամէն ազգի եւ երկրի բարին, վսեմ եւ ճշմարիտ նուագողները պիտի կրնան այդ լաւագոյն պայմաններով հաստատուած ապաստանարանին մէջ հանգչիլ, եթէ երբեք նիւթական դժբախտութեան մէջ կը գտնուին։

Բոլոր ասոնք լաւ, բանաստեղծի մը ցաւը, գրագէտի մը տառապանքը բանաստեղծ մը կը զգայ միայն ու գեղարուեստագէտ բանաստեղծ հոգի մը Քարմէն Սիլվա, որ մայրենի սիրտն ալ ունի, այնչափ անոյշ եւ քնքուշ զգացումներով կը փութայ այդ ցաւը եթէ ոչ ամբողջութեամբ վերցնել՝ գէթ մեղմել մասամբ։

Չենք գիտեր թէ որ աստիճանի ընդունելութիւն պիտի գտնէ աս, քանի որ նոյն իսկ պայմաններուն ալ լիովին տեղեակ չենք. համարինք միայն՝ թէ [illegible] ալ պիտի չունեն կառուցաններով դէպի ապաստանարան. մութ է մեզի այս կէտը։

Այս առթիւ կը մտածեմ որ եթէ մենք ալ ունենանք այդ տեսակ ապաստանարան մը, մեր բոլոր գրագէտներն ու գրագիտուհիները երկրին չորս ծագերէն հոն պիտի չուեն և իրենցմով միայն պիտի լեցուի ապաստանարանը, քանի որ գրագէտներն ու գրագիտուհիները մեր մէջ առհասարակ սունկի պէս կ'աճին, պզտիկ անձրեւէ մը վերջ։ Բանաստեղծներն ու բանաստեղծուհիները շատ են ու կը շատնան մեր մէջ, քանի որ չորս ու կէս հատ յօդուած գրող մը, փառաւորն Ծղծղկացութեան մը տակ ստորագրող մը, Տէրտէրի ու ժամկոչի վէճերը հրապարակող մը, կրթական գործը այս ինչ գիւղին մէջ գրող մը, մանրածախ հրապարակը ծանուցանող մը, բամպակի նուագածու և խնդրանքները յայտնող մը, եւ վերջապէս երկու երեք հատ տատանուար թերթ մը, ճկամ նորավէպի կէս նորավէպի ձեւի տակ սիրեմ, սիրես, սիրեցի, սիրեցիր բառը մը ինչ գիտնամ, վասն ծովացնել մեղաց մերոց գրագէտ կը դաւանի ինքզինքը։

Կարդացէք մեր թերթերը և այս ինքնայայտ ճշմարտութեան դիւրաւ պիտի համոզուիք, պիտի համոզուինք թէ արդարեւ միայն մերազնեայ գրագէտներով եւ գրագիտուհիի անուններով ստորագրող պարոններով պիտի լեցուի ապաստանարանը։

* *

Ապաստանարանի խօսքեր շատ կ'ըլլան այս օրեր, և ինչո՞ւ չէ, քանի որ Քարմէն Սիլվա բանաստեղծներուն համար կը մտածէ, վարդապետ մըն ալ արդար իրաւամբ կուսակրօններու մասին կը խորհրդածէ։

Կարող, բայց անարժան կուսակրօններուն համար թէ որ հարկ եղած ապաստանարանը չլինէ ժողովուրդը, Տիրայր Վ., կ'ըսեն, իր կենաց ապահովագինով 15-20 տարի վերջ պիտի կառուցանէ եղեր առաջարկած ապաստանարանը, ուր յոգնած, պարտասած առաջնորդներ, վարդապետներ, ճերմակ մօրուք եպիսկոպոսներ զերծ ու՛ աշխարհիկ հոգերէ և մտածումներէ, պիտի ուտեն, պիտի կարդան ու պիտի գրեն. եւ ուր Տիրայր Վարդապետ առակէ ծինչ վեց տարիներ առաջ առաջարկած «Հանրագիտակական բառարանը», եթէ սկսած է, պիտի աւարտէ։

Մասնաւոր հաճոյք մը կը զգայ կարծես Տիրայր Վ.ը գտնելն այս գեղեցիկ օրերուն մէկ երկու տարին հեզ մը ճաւեր կարդալէ, մինչդեռ ամէն ժամանակէ աւելի պիտի ջանար իրմով ջչզարդեցնել ժողովուրդը, աւելի ճիշդը ընթերցող հասարակութիւնը։

* *

Կարգ մը յօդուածներ ալ կան, որոնց ընթերցումը, անկեղծ ըլլալու համար ըսեմ, Պատ. խմբագիրները խնայել էին մեզի։ Այնպիսի անհամ և գերազանցապէս տափակ գրութիւններ լոյս կը տեսնեն երբեմն որ նեղէանք կը զգանք իր հազար անգամ կ'անիծենք այդ ... սովված օրը. ինչ խեղճութեանց ցուցահանդէս կ'ըլլան երբեմն կարգ մը թերթեր։

Իրենց երեւումը իսկ թէ չէր բաւեր մեզի, հիմակ ալ կարգ մը գրողներ իրենց ձեռագիր ստորագրութիւնները կը ցուցադրեն իբր թէ ժողովուրդը մինչեւ իսկ իրենց ձեռագիրներով կը հետաքրքրուի, մինչդեռ գրածնին կամ մտածածին ճամբորդութիւն մը, կամ հարսնիքի մը պատմութիւնը, շատ շատ «Ջերչիմէ»ի մը պատմութիւնն է. անկէ անդին ոչինչ։ Ո՛վ, ժամանակներ ու բարքեր։

* *

Գրողներուն շահատակութիւնները կ'իյնան միայն ինքնաբերաբար, շահատակութիւններ՝ որոնք շատ գէշ գաղափար մը կազմել կուտան մեր նկարագրին վրայ։

Գրողներ կան մեր մէջ որոնք վարժապետ են ու ամէն մեղքիս վրայ աղջկանց վարժապետ ու առանց ամչնալու, առանց չիկենալու չեն քաշուիր բնաւ հարուստ կուրծքերով աղջիկներ, կապոյտ աչքերով վարսագեղ էակներ եւ հիանալի գնացքով ուհիներ նկարագրել. ինչ բարոյական է այս։ Ինչ գաղափար պիտի կազմէ աղջիկ մը ուսուցչին վրայ, անոր նկարագրին վրայ, անոր բարոյականին վրայ, եթէ երբեք կարդայ իր ուսուցչին թուղթերը կլլելով

«ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (81)

ԱՐԱՄ ԱՆՏՕՆԵԱՆ

Դրամի Քօղին Տակ

ՎԷՊ

ՏԵՂԱԿԱՆ—ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

Ե.

—Լաւ արդէն սոսկալի յոռետես մը դարձեր ես այսօր։

—Ինչ որ է, եթէ դուն ալ այդպէս ըլլաս, շատ պիտի ուրախանամ... ես կրկին կը պատուիրեմ քեզի որ քիչ մը նուազ վստահութեամբ շարժիս... տարիկս իմ պարտքս է... այս մարդիկը ոչ մէկ նկատումէ կ'արգիլուին՝ երբ դրամի խնդիր կայ մէջտեղ... այս մարդիկը ոչ խիղճ ունին ոչ ալ ամօթ... ո՞ւ քեզի նոր ապացոյց մըն ալ... ահա Եղիկեան է սա մարդը... ահա որչափ անհոգութեամբ ներս կը մտնէ կոր.,. նայէ՛, աղէկ նայէ...

Ու Մագուստ Միհրդատի ցոյց տըւաւ Եղիկեանը՝ որ կատարեալ անդորրութեամբ մը բարեւ կը տարածէր չորս դին։

—Տեսա՞ր ո՛, յարեց Մագուստ... ահա այդ մարդուն պէս են ամէնքն ալ ... դրամ ունին... հետեւաբար չեն խայնիր...

Խօսած միջոցին՝ Եղիկեան իրենց կը մօտենար։

Միհրդատ նոր դէմք մըն էր իրեն համար։ Երբ երկու երիտասարդներուն մօտեցաւ, փութաց տեղեկութիւն առնելու անոր մասին։

—Պարո՞նը, հարցուց Մագուստի խոնարհութեամբ մը Միհրդատը բարեւելով, պարոնը ծանօթ դէմք մը կ'երեւայ...

—Պ. Միհրդատ Սահակեան, ներկայացուց Մագուստ... Պօղոս էֆ. Եղիկեան,..

—Ա՛հ, լսած էի արդէն... մեր տանը շատ կը խօսին ձեր վրայ՝ մեծապէս ուրախ եմ, ըսաւ Եղիկեան՝ խոնարհութիւնները կրկնապատկելով...

—Շնորհակալ եմ, հեծեց Միհրդատ։

—Այո՛, մեր տանը շատ կը խօսին ձեր վրայ... երբեմն երբեմն այցելեցէք մեզի... կինս շատ ուրախ պիտի ըլլայ ձեզի ծան..

Չկրցաւ խօսքը շարունակել։ Կնոջը փախուստը մտքէն չէր ելած, բայց այդ կերպ խօսելու վարժութիւնն ալ այնքան մեծ էր, որ միշտ դժուարութիւն կը քաշէր իրեն համար սովորական դարձած նախադասութեան մը այդ մասը յապաւելու։

—Ա՛հ, մէջեց ինքզինքը ամփոփելով, ներեցէք, կը մոռնայի դժբախտութիւնս... այլապէս՝ կինս մեծ հաճոյք պիտի զգար պարոնը ընդունելով...

Աւելի՝ դրամագլուխը ձեռքէն փախցուցած մարդու մը երեւոյթը ունէր, քան թէ իր պատիւը, իր արժանաւորութիւնը քայքայուած տեսնող ամուսնի մը։

—Այո՛, կրկնեց, կինս շատ ուրախ պիտի ըլլար պարոնը ընդունելով, բայց դժբախտութիւնը... ո՛հ, անդարմանելի բան է։

Եւ ընդարձակ նայուածք մը նետեց Միհրդատի վրայ։

Երիտասարդը արտաքնուստ շատ բարեկեցիկ կ'երեւար։ Ապահովաբար կրնար շատ զմայլելի որս մը ըլլալ, որս մը որ հիմա պիտի փախչէր ձեռքէն, եթէ կինը հոն ըլլար։

—Պարոնը կարծեմ յանձնակատար է, հարցուց միջոց մը, մինչդեռ Մագուստ կ'աշխատէր Միհրդատի ուշադրութիւնը կեդրոնացնել Եղիկեանի դէմքին արտայայտութեանը վրայ։

—Ոչ, պատասխանեց Մագուստ, պարոնը մեր ամէնէն կարող դասախօսներէն մէկն է։

Եղիկեանի դէմքին վրայ ապշութեան պէս բան մը նկարուեցաւ վայրկենապէս։

—Դասախօ՛ս, ձայնեց զարմացկոտ շեշտով մը, կարծեմ վարժապետ մը...

Յետոյ առանց պատասխանի սպասելու,

— Ներեցէք, յարեց, մէկը պիտի տեսնեմ, վերջէն կը տեսնուինք...

Եւ հեռացաւ գնաց՝ երկու երիտասարդներէն լսելու չափ բարձրաձայն կրկնելով.

— Վարժապետ մը... վարժապետ մը...

Միհրդատ քար կտրած էր։ Եղիկեանի արհամարհոտ շեշտը նախատինքի մը չափ ծանր թուած էր իրեն, եւ չփոթած էր այնպէս՝ որ մէյ մը կը մտածէր երթալ անոր ետեւէն, կեցնել, բացատրութիւն պահանջել, ու մէյ մըն ալ կը խորհէր աւելի խոր արհամարհանքով մը գոհանալ։

—Տեսա՞ր, ըսաւ Մագուստ, ահա իրենց ամէնէն յետին, ամէնէն ստորին տիպարն է այս Եղիկեանը, և ա՛ն անգամ քեզ արհամարհելու իրաւունք մը ունենալ կը կարծէ...

Միհրդատ պատասխան չտուաւ։

Զ.

Պատուոյ խօսքով մը Միհրդատը պահպանելու որոշում տալէն առաջ, Արայ երկարօրէն ու բաղձալով տառապանքի մը ենթարկուած էր։ Մինչդեռ Թեւանի զաւակը տկար հոգի մը ունէր, կամքէ ու կորովէ զուրկ էակ մը, ներքնապէս ոչ բարի ոչ ալ չար, միշտ պատրաստ ամէն հովէ ազդուելու։ Իր վրայ բանեցուած ազդեցութեան համեմատ, կրնար թէ՛ առաքինութեան հերոս մը հանդիսանալ եւ թէ ստորնութեան շատ ցայտուն տիպար մը դառնալ։

Այդ տղան՝ իրեն յատուկ ո՛չ մտածում ունէր, ոչ դատողութիւն, ոչ ալ կրնար ո եւ է գործի մը նախաձեռնարկել։ Խնդրի մը մասին կարծիք յայտնելու համար կը սպասէր որ ուրիշներ ըսեն իրենց մտածածը, ամէնքն ալ լսէ վերջն էր որ կը յարէր իրեն զօրաւորագոյն թուած կարծիքին։ Մինչեւ անգամ կրնար սեւագործ մը արդարացնել, եթէ երբեք իրմէ առաջ ուրիշ մը այդպէս ըրած ըլլար։ Միեւնոյն կերպով՝ կրնար դատապարտել ամէնէն առաքինի մարդը, եթէ երբեք յաջողէին այդպէս ընելու մղել զինքը։ Աշխարհ փոքրիկ ծով մըն էր, ինքն ալ անոր երեսը ծփացող խլեակ մը. անզօր, անհատականութենէ զուրկ, խմա-

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ կողմէ եղած յանձնարարութեան մը վրայ, փաստաբան Վառժապետ էֆ. Մանուկեան ուսումնասիրած ըլլալով Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ վերաբերեալ մէկ դատական գործը, իր ուսումնասիրութեան արդիւնքը հաղորդած է Պատրիարքարան։

ՍԵԲԱՍՏԻՈՅ առաջն. փոխանորդ Տ. Սահակ Վ. Օտապաշեան մայիս 18ին Սեբաստիա հասեր եւ տեղւոյն պաշտօնական մարմնոց ներկայացուցիչներուն և գիւղական ուսանողներու կողմէ դիմաւորուեր է։

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱՅԷՆ բարեսէր անձնաւորութիւն մը ինչպէս անցեալ տարի, այս տարի ալ մէկ տարեկան «Մուրհանդակ» կը նուիրէ քաղաքին Ասքանազեան մատենադարանին։

ՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Լսեր կը տրուի մեզի թէ լրագրավաճառներէն չորս հինգ հոգի, չենք գիտեր որուն թելադրութեամբ, իրենց ամբողջութիւն ըրեր են «Մուրհանդակ» ուզողներուն «չկայ, սպառած է» և կամ «այս առաւօտ ուշ եկաւ» ըսելով թերթը պահել և ուզողը չգոհացնել։

Մեր Պոլ. ընթերցողներէն կը խնդրենք որ այդպիսիներէն անդամ հոգ կամ պահանջեն «Մուրհանդակ»ը, եւ կամ ուրիշ լրագրավաճառէ մը գնեն, չքաջալերելու համար այդպիսիներուն բացարձակապէս անվայել ընթացքը ու սուալը։

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

8 Յունիս 1904

Ֆրանս. 3%	(3% Français)	98.05
Րէժի	(Tab. Turcs)	359.
Գոնսոլիտ	(R. Nouv. Unif.)	84.67
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	122.50
Պանք ՕԹՄ	(Banque Ott.)	587.
Թրանսվալ	(Transwal)	112.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՊԱՇՏՕՆ.— Սինոպի մուհասէպճիի անուանուեցաւ Ամասիոյ մուհասէպճիի Սալիհ էֆ., որուն յաջորդեց Սինոպի մուհասէպճիի Իսմայիլ Ըոմէթ էֆ։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Բ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ՝ Տրամաի Թղթակցութեանց Տնօրէն Հիլմի պէյի։

ՊՈՒԼԿԱՐՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻՒ, «Պուլկարքի Թրքական Վէսթնիք»կըգրէ.—«Արդէն իրենց տեղերը վերադարձող փախստականներուն թիւն է 10,000։ Այլեւայլ տեղերու մէջ փախստականները ընդունելու համար կազմուած յանձնաժողովները արդէն խիստ հրամանները ընդունած են ամէն ուշադրութիւն ընելու եւ ամէն խնամք տանելու, որպէսզի փախստականներու վերադարձը կատարեալ ապահովութեամբ տեղի ունենայ։ Օսմ. բարձրաստիճան պաշտօնատարներ շարունակ կը հսկեն յանձնաժողովներուն վրայ, որպէսզի ասոնք խղճմտօրէն կատարեն իրենց գործը։ Կարօտ փախստականները նպաստ կ'ընդունին իրենց գիւղերը հասնելնուն։ Ասկէ զատ Օսմ. կառավարութեան հրամանին վրայ, հիւանդները եւ ծերերը երկաթուղիով և պետական ծախքով փոխադրուած են, և այն տեղերուն մէջ ուր երկաթուղի չկայ, կառքեր և ձիեր դրուած են անոնց տրամադրութեան տակ։ Այս առթիւ Օսմանեան իշխանութեանց տրամադրելի դրմնուած կարեւոր գումարները կը պարզեն գթութեանը վեհ. Սուլթանին, որ այս պահուս կը բարեհաճի շատ մեծ հոգ տանիլ, որպէսզի կարօտ փախստականները իրենց տեղերը վերադառնան։

—Ժապոնէվօ Գափուսըէն՝ 168, այր եւ 149 կին և ուրիշ այլեւայլ տեղերէ պուլկար փախստականներ իրենց տեղերը վերադարձած են մայիս 21-22ին։

ԴՐՈՇՄԻ ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ, որ մաս առ մաս կը հրատարակուի լրագիրներու մէջ՝ մայրաքաղաքիս մէջ իրենց հրատարակութեան թուականէն մէկ ամիս ետքը, եւ Եէմէնի, Հիճազի, Աֆրիկեան Տրիպոլսոյ, Պաղտատի, Պասրայի, Էրզրումի, Մուսուլի, Վանի, Պիթլիսի, Մամուրէթիւլ Ազիզի, եւ Տիարպէքիրի նահանգներուն եւ Պէնկազիի եւ Զօռ գաւառներուն մէջ երկու ամիս ետքը գործադրութեան պիտի դրուին։ Այսինքն այս պայմանաժամը յունիսէն հաշուելով, մայրաքաղաքիս մէջ յուլիսի, եւ վերոյիշեալ տեղերուն մէջ՝ օգոստոսի սկիզբէն։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ, Մանասթըրի եւ Քոսովայի նահանգներուն երկրաշարժէ արկածեալներուն ի նպաստ նուիրած են, Պետական Ծերակոյտ նախագահը՝ 750 ղշ., Դատական նախարարութեան պաշտօնէութիւնը՝ 2500 ղշ., ապարանապետ Սէրվիչէն էֆ. 300, Թիւնէլի վարչութիւնը՝ 500, եւն.։ Մինչեւ հիմայ հաւաքուած գումարն է՝ 10,230 ղշ.։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՋՈՒՐԻ ընկերութեան բաժնետէրերու ընդհ. ժողովը՝ յունիս 3ին Բարիզի մէջ գումարուելով՝ 1903 տարւոյ համար 58 ղշ շահաբաժին տալ որոշած է։

ԴԱՅԵԱԿՆԵՐ պիտի գտնուին գաւառներու և գաւառակներու մէջ, եւ առաջինները 600 ու երկրորդները՝ 400 ղշ. ամսաթոշակ պիտի առնեն եւ ձրիաբար պիտի պաշտօնավարեն տուներու մէջ։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՆԱՒԱԲԱԺՆԻՆ հրամանատար զեր-ծովակալ Կայլարտօ, և իր ապայակոյտը, ինչպէս գրեցինք, այս առաւօտ մայրաքաղաքս կը ժամանեն, ֆրանս. դեսպան Պ. Քոնսթանի հետ՝ «Լինուա» յածանաւով։ «Վօթուռ» պահականաւուն հրամանատար Պ. Բիէա Լաթի, եւ դեսպանատան միւս պաշտօնատարները շոգենաւ կ'երթան բարի գալուստ մաղթելու, «Լինուա» օտար պահականաւերու առջեւէն անցած ատեն պիտի ողջունուի նաւաձգութիւններով։

—Դեսպանատան մէջ ամէն առաւօտ հացկերոյթ պիտի տրուի, որոնց պիտի հրաւիրուին այցելու սպաները, դեսպանատան բարձր պաշտօնատարները, և գաղութին երեւելիները։

Այս իրիկուն 30 հոգինոց ընթրիք մը կը տրուի։

—Ինիօն Ֆրանսէզի մէջ մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին յառաջիկայ կիրակի օրուան նուագահանդէսին եւ պարահանդէսին համար։

Այս հանդէսներուն մէջ երեկոյթի զգեստներ պիտի կրուին. ալթենկօթ կամ ֆրաք և ճերմակ փողկապ՝ այրերուն եւ «տէքօլթէ» շրջազգեստ՝ կիներուն համար։ Առաջինները պիտի կրեն իրենց պատուանշանները։

—Շաբաթ օր, կէս օրին, երբ ֆրանսական նաւատորմին նաւերը Իզմիր ժամանեն, «Սուֆրէն» մարտանաւը թնդանօթի 21 հարուածով ողջուներ է քաղաքը։ Մեծ զօրանոցէն ալ թնդանօթի հարուածներով պատասխանուեր է։ Կիրակի օր զեր ծովակալ Կայլարտօ՝ ընկերակցութեամբ ուրիշ սպաներու և ընդհ. հիւպատոս Պ. Պլանի և թարգման Պ. Սիմոնեանի, կուսակալ Քեամիլ փաշայի ապարանքը այցելութիւն տուեր է, մինչ զինուորներու ջոկատ մը պատիւներ ընծայեր է այցելուներուն։ Պ. Կայլարտօ ապա այցելեր է մեծ զօրանոցը՝ տեղւոյն հրամանատար Ֆէրիգ Թէվֆիգ փաշայի։ Քեամիլ փաշա եւ Թէվֆիգ փաշա փոխադարձ այցելութիւն տուեր են։

—Երկուշաբթի առաւօտ ծովակալ Կայլարտօ «Մուէթ» պահականաւը գացեր է, բարի գալուստ մաղթելու Կ. Պոլսոյ ֆրանս. դեսպան Պ. Քոնսթանի։ Շոգենաւ գացած էին նաեւ Կայս. Թիկնապահ Սայիտ պէյ եւ նահանգին արտաքին գործերու Տնօրէն Մաճիտ պէյ՝ կուսակալ Քեամիլ փաշայի ողջոյնները հաղորդելու դեսպանին։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Հայտար-Փաշայի կայարանը՝ իր այժմեան կազմութեամբը, իր թրանսիթի համար եւ այլ հաստատութիւններովը, իր կառատուններովը, իր շքեղ կայարաններովը, իր նաւահանգիստովը և եւրոպական ամէնէն փառաւոր քարափներուն հաւասարող քարափովը՝ առաջնակարգ տեղ մը կը բռնէ, ամէնքն ալ արդիւնք իմաստուն նախաձեռնութեան Անատօլուի երկաթուղւոյ ընկերութեան Ընդհ. Տնօրէն Տոք. Զանտէրի և օգնական Պ. Հիւկնէնի։ Այս նախաձեռնութիւնը այնքան առաջ կը տարուի որ Պ. Հիւկնէն ձեռնարկած է այս անգամ գետնի փոշիին առաջքը առնել, մինչեւ կառախումբ եւ մինչեւ Հայտար-Փաշա-Գատըքէօյ ճամբան առնող ուղիներուն վրայ, ինչպէս եղած է Շիքակոյի եւ Բարիզի մէջ, բայց մինչ հոն խայծղանով կը ծածկուին գետինները, Պ. Հիւկնէն քարիւղի ճնշողութեամբ պիտի ընել տայ այդ բանը, որ գիւտ մըն է եւ նոյնքան գոհացուցիչ արդիւնքներ տուած է։

ՄԱԼԹԵՊԷԻ ԵՒ ԿՂԶԻՆԵՐՈՒ միջեւ, ինչպէս գրած էինք անցեալ օր, Ծովային նախարարին որոշմամբ, օրը 7-8 անգամ շոգենաւային երթեւեկութիւն պիտի հաստատուի։ Ինչպէս յայտնի է, ամէն առաւօտ եւ իրիկուն՝ որոշեալ շոգենաւեր կամուրջէն Կղզիները կ'երթան։ Իսկ կէս օրին կամ կէս օրէն ետքը Կղզիները երթալ ուզողները ստիպուած են սպասել մինչեւ իրիկուն։ Ահա այս դժուարութեան առաջքը առնելու համար, Անատօլուի երկաթուղւոյ ընկերութեան հետ գոյացուած համաձայնութեան մը վրայ՝ Կղզիները երթալ ուզողները կառախումբով Մալթէբէ պիտի երթան, եւ անկէ Կղզիները պիտի անցնին։ Այս մասին սակացոյցներ ալ կը պատրաստուին։ Այս շոգենաւերը յառաջիկայ յունիս 1՝ երկուշաբթի օրուընէ պիտի սկսին երթեւեկութեանց։ Շոգենաւերը պիտի երթեւեկեն այն ժամուն՝ երբ կամուրջէն Կղզիները երթեւեկող շոգենաւերը չեն բանիր։

—Երէկ, ի ներկայութեան Մահսուսէի գլխաւոր պաշտօնատարներու և Անատօլուի երկաթուղւոյ ընկերութեան Ընդհ. Տնօրէնութեան անդամներուն, փորձերը տեղի ունեցան այս նոր գծին յատկացուած շոգենաւուն, մինչեւ որ ժամանեն յատկապէս յանձնարարուած շոգենաւերը։ Այս առթիւ, այդ շոգենաւուն մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ։

ԱՐԿԱԾ. ՈՃԻՐ ԵՒՆ.

ՄԱՀԱՑՈՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐ.—Երէկ առաւօտ, Ղալաթիոյ աշտարակին մօտ, հըրհան երեք տարու տղեկ մը՝ տան մը երրորդ յարկէն վար իյնալով պատուհանէն, մեռաւ։

—Առջի իրիկուն, Արնաւուտքէօյէն եկող նաւակ մը՝ որուն մէջ կային Բեօքա բնակող երկու յոյն գործաւորներ՝ Եօրտան եւ երկու Գոչօներ, Գապաթաշի առջեւ շրջեցաւ, ասոնց գինովութեան հետեւանքով։ Հասած օգնութեանց շնորհիւ նաւավարը եւ Եօրտան ազատեցան, իսկ միւս երկուքը խեղդուեցան։

—Բեազըտհանէէն կարապան Սալիհ երեկ Սթէֆան անուն մէկը ընտանեօք Այազ աղա կը տանի և հոն կը ձգէ։ Վերադառնալուն, ձիերը կը խրտչին, ինք վար կ'իյնայ, կառքին տակ կը մնայ և վիրաւորուելով քիչ ետքը կը մեռնի։

ԵՐԲԵԱԿ ՈՃԻՐ.—Իզմիրի մէջ, Թահիր անուն 22 ամեայ չարագործ մը Րէժիի դէտի մը հետ կռիւ կ'ընէ, երբ ոստիկան մը՝ երկու ոստիկան զինուորներու հետ կռիւին վայրը փութալով միջամտութիւն կ'ընէ։ Չարագործը ռեւոլվէրով կրակ կ'ընէ անոնց վրայ, որոնցմէ ոստիկան Ալի էֆ. կը մեռնի և միւսները ծանրապէս կը վիրաւորուին։ Դէտը եւ մարդասպանը ձերբակալուած են։

ԹՈՒՆՈՒԶԷՆ կը հաղորդեն թէ «Քորնիօլա» հելլէն շոգենաւը Թունուզի եզերքը ընկղմեր է և 14 նաւաստիներ խեղդուեր են։

ՀԻՆԳ ՏԱՐՈՒԱՆ թիապարտութեան դատապարտուեցաւ Երզրումի վերաքննիչ ատեան պաշտ. ճիւղին կողմէ՝ Մէհմէտ պինը Ճէլալ, որ Տէմիրճեան Յակոբը ծեծելով, անոր մահուան պատճառ եղած էր։

ԱԶԱՏ ԱՐՁԱԿՈՒԵՑԱՆ Գուզկունճուք բնակող Թասլաքճեար Եղիա եւ եղբայրները՝ Արմենակ և Արամ, որոնց ոստիկան Հասան էֆ.ն նախատած ըլլալը հաստատուած չէ։

ԹԱՏՐՈՆ

Մնակեան էֆ.ի Օսմ. Թատերախումբը յառաջիկայ շաբաթ գիշեր, ժամ 2ու կէսին (Ը. Թ.) Բանկալթի «Զիչէք Պաղչէսի»ի թատրոնին մէջ կուտայ երկրորդ ներկայացումը՝ ՉԱՉԱ, գեղեցիկ պիէսը, որուն հանդիսատես ըլլալ իրական հաճոյք մըն է եւ մէկ զաւեշտ՝ ԱՊԱՐԱՆՋԱՆԸ։

ԴՐՈՇՄԱՏՈՒՐՔԻ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ

Դ. ՀԱՏՈՒԱԾ

Ազդեր եւ ազդատախտակներ

76. Անհատներու կողմէ թուղթի, լաթի եւ ուրիշ նիւթերու վրայ պատրաստուած, պահարանով կամ առանց պահարանի բաշխուած տպեալ եւ ոչ-տպեալ ազդերէն, հիմնագիրներէն (բըրօկրամ) և բացատրական ազդերէն ու շրջաբերականներէն՝ 2 փարա։

77. Կառավարական պաշտօնատանց կողմէ թուղթի կամ խաւաքարտի վրայ գրուած անհատական շահու վերաբերեալ ազդերէն 5 փր.։

78. Անհատներու կողմէ թուղթի կամ խաւաքարտի վրայ յօրինուած և հանրային վայրերու ներսը կամ դուրսը կախուած ազդերէն 5 փր.։

79. Թատրոններու վարագոյրներուն, պատերու, հանրային վայրերու և ամէն տեսակ փոխադրական միջոցներու վրայ գրով և ներկով նկարուած ու գրուած և կամ թուղթէ ու խաւաքարտէ զատ ամէն տեսակ նիւթերով յօրինուած այն ազդերէն որոնք մէկ քառակուսի մեդր կամ աւելի տարածութիւն ունին, մէն մի քառակուսի մեդրոյին համար տարեկան 5 ղշ.։ Մէկ քառ. մեդրոյէն պակաս և 50 քառ. սանդիմետրոյէն աւելի եղած ազդերէն՝ տարեկան 1 ղշ., 50 սանդիմետրոյէն և անկէ պակաս եղածներէն՝ տարեկան 20 փարայ։

80. Միակ նիւթի մը յատուկ ըլլալով, զանազան իրեղէններու և նիւթերու ծանուցումը պարունակող ազդերէն՝ 1 ղր.

81. Վաճառքներու, աճուրդներու և գիրքերու գինը ցոյց տուող տպուած ցուցակներէն ու տետրակներէն 10 փարայ։

82. Վաճառատուներու եւ այլ անձերու հասցէներ (ադրէս) պարունակող հաւաքածոներէն՝ 5 ղրուշ։

83. Ամէն տեսակ արհեստներու և առեւտուրներու վերաբերմամբ, խանութներու, վաճառատուներու և ուրիշ շէնքերու վրայ կամ պատկերազարաններու մէջ կախուած ազդագրերէն ու պիտակներէն՝ տարեկան 20 ղրուշ։

84. Ամէն տեսակ լրագրերու եւ պարբերական կամ ոչ-պարբերական հանդէսներու եւ հաւաքածոներու մէջ հրատարակուած ազդերու բնագրերէն մէկ անգամ հրատարակելի ազդերուն համար՝ 1 ղշ., տասն անգամուան համար՝ 2 ղշ., քսան անգամուան համար՝ 3 ղշ., 50 անգամուան համար՝ 5 ղրուշ, և 50է աւելի անգամներու համար՝ 20 ղշ.։ Կրկնուելիք ազդերն առաջին ազդին թուականէն սկսեալ մէկ տարուան համար պիտի ըլլան։

Դ. ՀԱՏՈՒԱԾ

Այլեւայլք

85. Կտակագիրներէ՝ 50 ղրուշ։

86. Յանձնառութեան այն գիրերէն և այն պայմանագիրներէն որոնք որեւէ գումար չեն պարունակեր՝ 10 ղրուշ։

87. Վարձակալութեան պայմանագիրներէ՝ (իւրաքանչիւր պատճէնին համար) տարեկան մինչեւ 2000 ղշ.ի վարձքի մը համար՝ 2 ղշ., 2000 ղշ.էն 10 հազար ղշ. եղողներէն՝ 5 ղշ., 10,000 ղշ.էն մինչեւ 20,000 ղշ. եղողներէն 10 ղշ., 20 հազար ղշ.էն աւելի եղողներէն՝ 20 ղրուշ։

88. Դրոշմի տուրքին ենթարկուած կամ ոչ-պաշտօնական գրութեանց համառօտագրութիւններէ և ընդօրինակութիւններէ՝ 5 ղրուշ։

89. Վեհ. կայսեր մատուցուած աղերսագիրներէ՝ 3 ղրուշ։

90. Պաշտօնատանց մատուցուած աղերսագիրներէ, անպաշտօն վիճակի դրուելու կամ պաշտօնէ քաշուելու խնդրագիրներէ ու հրաժարագիրներէ՝ 1 ղրուշ։

91. Անանուն ընկերութեանց կողմէ պաշտօնատանց գրուած թէզքէրէներէ և թագրիրներէ՝ 3 ղրուշ։

92. Աւանդի մուրհակներէ եւ երաշխաւորութեան գիրերէ՝ 1 ղրուշ։

93. Ամէն կարգի վկայագիրներ (շէհատէթնամէ), վաւերագիրներէ (թաստիգնամէ) եւ յայտարարագիրներէ (պէյաննամէ) որոնք որոշեալ գումար մը չեն պարունակեր, անհատներու միջեւ փոխանակուին թէ անհատներու կողմէ պաշտօնատանց մատուցուին՝ 3 ղրուշ։

94. Պաշտօնատարներու կենսագրական գիրերէ՝ (Թէրճէմէի հալ վարագալարը) 5 ղրուշ։

95. Թիւ 16ին մէջ յիշուած՝ տուրքէ զերծ մնացող թուղթերէն զատ ամէն կարգի թուղթերու թարգմանութեանց համար՝ 5 ղրուշ։

96. Խաղալու թուղթերէն (52 թուղթնոց բաքէթ) 10 փարայ։

97. Խաղալու թուղթերէն (32 թուղթնոց բաքէթ) 5 փարայ։

(Շարունակելի)

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ

5% Օսմ. մաքսային փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ՝ այդ պարտաթուղթերուն թիւ 24 կտրօնները, որոնց պայմանաժամը 1898յուլիսին կը լրանայ, ջնջուած պիտի նկատուին, եթէ չգանձուին մինչեւ յառաջիկայ 30/13 յուլիս։ 6—1

*

1896ի 5% փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ՝ այդ պարտաթուղթերուն 4 թիւ կտրօնները, որոնց պայմանաժամը կը լրանայ 1898ին, ջնջուած պիտի նկատուին, եթէ չգանձուին մինչեւ 30/13 յուլիս 1904։ 6—1

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Միքայէլ էֆ. Ցախըբեանի յաջորդութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնն եղած է հիւանդանոցիս.— Գումար նախորդ ցուցակի՝ 6074 ղշ. Գրիգոր էֆ. Կիւմիւշկէրտան 108 ղշ.։ Գումար 6182 ղշ.։

«ՄՈՒՐՀԱՆԴԱԿ» կը ծախուի Մեծ Կղզի, Նաւամատոյցի մեծ Կազինոյին քով՝ ծխավաճառ Մ. Սթավրիի խանութը։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՕՆՍԹԱՆԹԻՆՕՊԼԷՆ

(«Մուրհանդակ»ին հաղորդուած)

ՔՈՐԹ ԱՐԹԻՒՐԻ ՄՕՏ

ՀԻՆԳ ԺԱՄ ԿՌԻՒ

ԹՂԹԱԿՑԻ ՄԸ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՉԻՆԱՑԻՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. 7 յունիս.—(Պաշտօնական).— Զօր. Քուրօբաթքին կը հեռագրէ Զարին.— Յունիս 3ին մեր Խազախները յարձակում կրեցին ճափոնական հետեւակազօրքերու ջոկատէ մը որ ամուր դիրք մը բռնած էր Խաքիաքուծայի մօտ։ Բուռն հրացանաձգութիւն մը տեղի ունեցաւ և 5ժամ տեւող ճակատամարտէ մը վերջը, մեր Խազախները օգնական զօրք ստանալով, յաջողեցան իր դիրքը ձգելու եւ քաշուելու հարկադրել թշնամին։ Մեր կորուստներն են.— Խազախներու ջոկատին հրամանատարը Սթարջով սպանուած, 2 սպայ եւ 13 Խազախ վիրաւորուած։ Ճափոնցիներուն կորուստը յայտնի չէ դեռ, բայց մերինէն աւելի կարեւոր է։

—(Պաշտօնական).— Զօր. Զախարօֆ յունիս 6 թուակիր տեղեկագրի մը մէջ կ'ըսէ.—Ֆէնկ Հուանկ Չէնկի կողմը կացութիւնը բնաւ չէ փոխուած։ Ճափոնական ջոկատ մը, որ դիրք մը բռնած էր Վաֆանքուի կայարանին հարաւակողմը, Եօցիւթօուն գիւղին մօտ յունիս 4ին պարպեց զայն եւ քաշուեցաւ, մեր հեծելազօրքերէն հալածուելով։ Յունիս 3ին երբ մեր զօրքերէն ջոկատ մը հետազօտութիւն կ'ընէր Սամացուի շրջակաները, ետեւէն յարձակում կրեց ճափոնական հետեւակազօրքերու ջոկատէ մը, և կրակ բացաւ անոր դէմ։ Բայց մեր զօրքերը կասեցուցին թշնամին, յառաջխաղաց շարժում մը ընելով։ Հրացանաձգութիւնը իբր մէկ ու կէս ժամ տեւեց։ Մեր կորուստներն են՝ երկու զինուոր սպաննուած եւ վեց հոգի վիրաւորուած։

ԹՕՔԻՕ.—Ծովակալ Թօկօյի մէկ հեռագիրը կ'ըսէ.— Կը շարունակենք յաջողութեամբ մաքրել Թալիէնվանի ծոցին մէջ զետեղուած ականները։ Յունիս 3 էն 6 քառասուն եւ մէկ ականներ գտնուեցան։

—Ռիւթէր կը ծանուցանէ թէ Թաքուշան ցամաք հանուած ճափոնական ջոկատ մը, որ դէպի հարաւ կ'ուղղուէր կիրակի օրը Խազախ ջոկատի մը հանդիպեր և անոր յաղթեր է Քինչէօու տանող ճամբուն վրայ։

ՉԻՖՈՒ.— Զրոյցի մը նայելով, Ճափոնցիները նախընթաց գիշեր փորձեր են Քորթ Արթիւրի վրայ յարձակիլ ցամաքի կողմէն։ —Զրոյց կը պտտի թէ ճափոնական «Եաշիմա» զրահաւորը ականի մը զարնուելով ընկղմեր է։

ՆԱՍԻՕՆԱԼԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

(«Մուրհանդակ»ին հաղորդուած)

ԼՈՆՏՈՆ.— Քանի մը հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Զօր. Շթօսէլ ետ մղեր է Ճափոնցիներու մէկ յարձակումը, որ ցամաքի կողմէն եղած էր։

—Ճափոնական տարմիղը Քորթ Արթիւրը ռմբակոծեր է յունիս 5ի գիշերը։ Քաղաքին կրած վնասները աննշան են։ Ճափոնական երկու յածանաւակներ ծանրապէս վնասուեր են ռուսական ռումբերէն։

—Չիֆուէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ այդ քաղաքին բուռն թնդանօթաձգութիւն մը լսուեր է, որմէ կը թուէր թէ նաւամարտ մը տեղի ունեցած էր Բէչիլիի ծոցին մէջ։

—Ճափոնցիները 8 ական ալ ջնջեցին Թալիէնվանի ծոցին մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թիէնձինէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Զօր. Լէնիէվիչ հրաման ստացեր է հիւսիսային Քորէայի վրայ քալել և Զօր. Քուրոքիի բանակին կողին վրայ յարձակիլ։

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ.— Ճափոնի զինուորական օդապարիկներու կազմածքները և օդանաւորդները ծովու ճամբով Չիչէօ փոխադրուեցան։

—Չիֆուէն կը ծանուցանեն թէ Ռուսերը կատաղի դիմադրութենէ մը վերջը Քորթ Արթիւր քաշուած ատեն, քանդեցին հեռագրական գիծերը, տուները կրակի տուին եւ աւերեցին Քուանթունկի պարանոցը։ Քորթ Արթիւրը ծովէն կատարելապէս պաշարուած չըլլալով, Չինացի ծովահէնի նաւեր կը պտտին պարանոցին շուրջը։

—«Սէնդրըլ Նիւզ» լսեր կուտայ թէ Լիաօ Եանկի հարաւային եւ հարաւային արեւելեան բերդերը բռնուած են Ռուսաց զօրաբաժիններու կողմէ։ Ուրիշ զօրաբաժին մըն ալ Քինչէօ ամրացած է։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

Այս գիշեր ուշ ատեն հետեւեալ հեռագիրները հաղորդուեցան մեզի .

ԱԺԱՆՍ ՖՈՒՐՆԻԷ

200,000 ՃԱՓՈՆՑԻ ՔՈՐԹ ԱՐԹԻՒՐԻ ԴԷՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 8 Յունիս.— Թօքիօյէն քաշուած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ երկու հարիւր հազար ճափոնցիներ պիտի կռուին Քորթ Արթիւրի վրայ քալելու՝ շաբթուս վերջը։

ԲԱՐԻԶ.—Այն բոլոր Չինացիները, որոնք Քորթ Արթիւրէն մեկնիլ ուզած են, հրացանի բռնուած են Ռուսերուն կողմէ։

—Լիաօ Եանկէն և Քորթ Արթիւրէն կը ծանուցուի թէ ամէն օր յառաջապահներու և վերջապահներու կռիւներ տեղի կ'ունենան։ Այս պզտիկ կռիւները՝ մերթ Ռուսերուն և մերթ Ճափոնցիներու ի նպաստ կը ցուցուին՝ լուրին բխած աղբիւրին համեմատ։

ԲԱՐԻԶ.— Պետերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ մեծ փութով առաջ կը տարուի նոր զօրքերու առաքումը։ Շնորհիւ ձեռք առնուած միջոցներուն և գծին բարւոքման, անդրսիպերիական երկաթուղին այժմ օրը վեց վաշտ զօրք կը փոխադրէ պատերազմի դաշտը։

—Մուքտէնէն կը հեռագրեն թէ Զօր. Քուրոբաթքին այժմ ի վիճակի է յարձակողականի սկսելու՝ ընդարձակ ճակատի մը վրայ։

—Զօր. Զիլինսքի կը հեռագրէ թէ Ճափոնցիները երկուշաբթի օրը նորէն ռմբակոծեցին Քորթ Արթիւրը, բայց ետ մղուեցան։

ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՕՆՍԹԱՆԹԻՆՕՊԼԷՆ

(Քոնսթանթինօպլի հեռագրական գործակալութիւնը այս գիշեր ո եւ է հեռագիր չհաղորդեց ։)

«ԱՆԱՐԱՏ ԻՒՂ»Ի

ծանուցումը կարդալ Դ. երես

"ՄՈՒՐՀԱՆԴԱԿ„Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Ա. Ճ. Ամասիա.— Ակնարկուած ազդը հրատարակուած է «Մուրհանդակ»ի 1588, 89 և 90 թիւերուն մէջ (Դ. Երես)։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՓՈԽՌՈՒԵԱԼ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ		91.23
Ամենէն բարձր գինը		91.27
Երէկուան վար գինը		91.17
ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ		
Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	Ֆր.	120.87½
Երէկուան բարձր գինը		121.
» վար »		120.75
Քարափ	»	510.
Էժիբթիէն Քրէտի Ֆոնսիէ	»	276.
Լորիում	Ֆր.	50.50
Շիրքէթը Խայրիյէ	Լ. Օ.	30.
Պանք Նաս. Կրէս.	Ֆր.	435.
Թրամվայ բաժնեթուղթ	Լ.Օ.	6.12½
» պարտաթուղթ	Ֆրք.	482
Թրանսվալ	Ֆր.	113.
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ		
Մէճիտիէ արծաթ	ղշ.	108.12
Անգլիական ոսկի		110.
Ֆրանսական ոսկի		87.22
Քրիմից		51.04
Բօլ		90.15
Ռուպլի թղթադրամ		8.64
Լոնտոն 3 ամիս		110.37½
Բարիզ		22.70½

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ 7 Յունիս	
Քրէտի Լիոնէ	1105.
Իտալ. Ռանթ	103.60
Օսմ. Մաքս	456.
ԼՈՆՏՈՆ, 7	
Օսմ. քոնս. իւնիֆիյէ	83.
Անգլ. գոնս.	90.63
Պանք Օթթօման	13.37
Չէք Բարիզի վրայ	25.31
ՎԻԷՆՆԱ 7	
Ռում. Երկթ.	128.
Օսմ. Րէժի	330
ՊԵՐԼԻՆ 7	
Ռում. Երկթ.	130.
Փոխանակագիր Լոնտոնի վրայ	20.30

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

ԱԶԴ

Օսմ. Կայս. Պանքային բաժնետէրերուն կը ծանուցանի թէ՝ Դրամատան Կանոնագրութեան 29րդ յօդուածին համաձայն, բաժնետէրերու Ընդհ. Ժողովը տեղի պիտի ունենայ յունիս 29ին, չորեքշաբթի օր, Լոնտոնի, Ուինչեսթըր Հաուզ, Օլտ Պրոտ Սթրիթ, կէսօրէն վերջը ժամը 1ին, Մատակարարին տեղեկագիրը լսելու, 1903 Դեկտ. 31ին լրացող տարեշրջանին հաշիւներուն տեղեկանալու, շահաբաժին որոշելու եւ Յանձնաժողովէն հրաժարող անդամներու տեղ նորեր ընտրելու համար։

Կանոնագրութեան 27րդ յօդուածին համաձայն, Ընդհ. Ժողովին ներկայ գտնուելու իրաւունք ունին առնուազն 30 բաժինի տէր այն բաժնետէրերը որոնք Կ. Պոլսոյ կեդրոնատեղիին կամ արտասահմանի մասնաճիւղերուն և գործակալութիւններուն (Լոնտոնի մէջ 26 Throgmorton street) յանձնած են իրենց բաժնեթուղթերը Ժողովին գումարումէն առնուազն 10 օր առաջ։

Կ. Պոլիս, 1 Յունիս, 1904 5—4

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ

ԱԶԴ

Խորհուրդս կը ծանուցանէ Օսմ. Հանրային պարտաթուղթերէն ունեցողներուն թէ՝ 1881 դեկտեմբեր 8/20ի Կայս. Հրովարտակին Ն. յօդուածին 5րդ հատուածին տրամադրութեան համաձայն, ջնջուած պիտի նկատուին այն բոլոր կտրոնները (քուբօն) որոնք գանձուած չեն վեց տարուան մէջ, սկսելով իրենց պայմանաժամը լրանալու թուականէն։

Հետեւաբար, պայմանաժամը 1898 սեպտեմբեր 1/13ին աւարտող 30 թիւ կտրոնները Օսմ. Հանր. Պարտուց Վարչութեան պիտի մնան, եթէ գանձուած չըլլան մինչեւ 31/13 Սեպտեմբեր 1904։

19/1 Յունիս 1904 12—6

* *

Խորհուրդս կը ծանուցանէ 4% Բրիօրիթէ պարտաթուղթերէն ունեցողներուն թէ՝ 1890 Ապրիլ 15/27ի Կայս. Հրովարտակին 14րդ յօդուածին համաձայն, ջնջուած պիտի նկատուին այն բոլոր կտրոնները՝ որոնք չեն գանձուած իրենց պայմանաժամը աւարտելէն սկսեալ մինչեւ վեց տարի։

Հետեւաբար, նոյն պարտաթուղթերուն թիւ 16 կտրոնները, որոնց պայմանաժամը լրացած էր 1898 Սեպտ. 1/14ին, Հանրային Պարտուց Վարչութեան պիտի մնան, եթէ գանձուած չըլլան մինչեւ 31/13 Սեպտ. 1904։

12—5

* *

Հանր. Պարտուց Վարչութիւնը կը ծանուցանէ շահագրգռուողներուն թէ Օխրի լճին եզերքը (Մանասթըրի նահանգ) Քըրճալը, Պոլշլիճէի, Մէյտանի, Էնկէլի, Ռոթհոնցէ, Լոպանիչէի, Թրաբզիչէ Մուսի, Բէլթանիսի, Բէյթան Բէնարի, Մաքլինէի նաւամատոյցներուն առջեւ 1320 Մարտ 1էն սկսեալ, չորս տարուան շրջանի մը համար ձկնորսութեան արտադրութեանց տասանորդը, ինչպէս նաեւ Վոզէֆի վերաբերող Վուչալ, Թրաբզիչէի և Սողլըքի որսարաններուն մէջ՝ վերոյիշեալ շրջանին համար ձկնորսութեան տուրքի (հարիւրին 20) աճուրդը փակուած է 420,000 ղր.ի։

Վերջնական աճուրդը տեղի պիտի ունենայ Յուլիս 31ին (Հ. Տ.). ուստի այն անձերը որ կ'ուզեն յանձնառու ըլլալ, պարտին դիմել Կ. Պոլսոյ Կեդր. Վարչութեան եւ կամ Օխրիի Հանր. Պարտուց գործակալութեան։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

19/1 Յունիս 1904/1320 7—5

ԽԱՃԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՐ ՇԱՀԱՆԷ

Խաճինէի Խասսար Շահանէէ միւպայէա օլընաճագ քարտիֆ վէ նիւքեատլ մամէն քէօմիւրլէրինի մինագասադընա պազընթըքըլընտան, իթթալէ թալիպ օլանլարըն թէէմինաթ աքչէսինի վէ միւթէպէր քէֆալէթնամէի միւսթասհըպէն Խաճինէի ճէլիլէի միւշարիլէյհա կէլմէլէրի։ 3—3

Ֆի 22 մայիս սէնէ 320

* *

Խաճինէի Խասսար Շահանէէ միւպայէա օլընաճագ տուզը թաազըրընին մանը հալը բուլմինին 29նճը ճումա իրթէսի կիւնիւ ինհալէի էվվ էլիյէսի իճրա գըլընաճագընտան իթթալէ թալիպ օլանլարըն թէէմինաթ աքչէսինի վէ միւթէպէր քէֆալէթնամէի միւսթասհըպէն հէվմէ մէզքիւրտէ իհալէի սաաթ օնա գատար Խաճինէի ճէլիլէի միւշարիլէյհա կէլմէլէրի։ 3—2

Ֆի 24 մայիս սէնէ 320

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆ
ԱԺԱՆ ՎԱՐՁՔՈՎ

Գումգաբու, Նշանճա Մէհմէտ Բաշա թաղին մէջ, Իւլպէնաճի փողոցը կրկնակ 7 թիւ քարուկիր տունը, որ դեռ նոր նորոգուած է, կը բաղկանայ 5 սենեակէ, ձեղնայարկէ մը, և ունի հանգստաւէտութեան ամէն պայմաններ և սքանչելի տեսարան, վարձու պիտի տրուի շատ դիւրագնի պայմաններով։ Տունը պտտելու համար դիմել Նշանճայի փիչէրապաններուն, իսկ սակարկութեան համար՝ Մալիյէի գանձումներու (Թահսիլաթ) ճիւղին քարտուղարներէն Մէհմէտ Իզզէթ էֆ.ին 4—4

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ

ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ ԵՒ ԳԱԳՄԱՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Սուլթան համամ, թիւ 7, Սինկէրի մասնաճիւղին դիմացը

Սոյն հանրածանօթ վաճառատունը, որ երբեմն ճանչցուած էր Մ. Հիւսէյինճեան և Ընկ. անունով և 20 տարիէ ի վեր մեծ համբաւ շահած է հարսանեկան մոմերու, Մկրտութեան հագուստներու և գլխաւորաբար կիներու և աղջիկներու գլխարկչութեան մէջ, այս անգամ աւելի ընդարձակելով իր գործերը, վերոյիշեալ վաճառատունը փոխադրուած է։

Այս առթիւ կը ծանուցանէ պատ. հասարակութեան թէ՝ բոլորովին տարբեր եղանակով մը և անհաւատալի աժան գիներով և որպէս կը պատրաստէ խիստ չքեղ և գեղեցիկ մոմեր կը ծախէ քօղեր, գլխարկներ, ոտքեր, ծանր քօղի սնաւկներ, ձեռնոցներ, երիզ, լեմոնի պսակներ։ Նոյնպէս ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ հագուստներու ճոխ տեսակներ. սիւզէնիի, պրօտէի, սաթէն լիւքսի և օթոմանի վրայ բանուած ընտիր պրոտըրիով։

Կիներու գլխարկչութիւնը կատարելագործելու համար ամէն ջանք ի գործ դրուած է շնորհիւ առաջնակարգ մոտիսթներու և ճոխ ապրանքներու, որոնք կը մրցին Բերայի ամէնէն մեծ վաճառատուներուն հետ։ ԿԷՍ ԺԱՄՈՒԱՆ մէջ կը պատրաստուին եւ կը յանձնուին ամենաընտիր գլխարկներ։

Վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ ծաղիկներ, փետուրներ, էկրէթ, մետաքսէ փայլուն քրէթայլներ, ժաբոներ, վուալներ, և մանչերու յատուկ ամէն տեսակ գլխարկներ, ժանեակներ, ժապաւէններ, խարճերու եւ կանոնիթիւներու ճոխ տեսակներ, բոնժէ, թաֆթա, մուսլին տը սուա, սաթէն լիպերթի, քրէբ տնկլէ, թաւիշ, փիչու, կիներու և աղջիկներու վզնոցներ, քօրսէներ, ձեռագործի ամէն տեսակ տերեւներ և զարդեղէններ, սալօններու ծաղկեայ էթաժէրներ՝ մեծ տերեւներով պատրաստուած։

Դիմեցէք, և դժգոհ դուրս չպիտի ելլէք։

ԱՆԽԱՐԴԱԽ ԵՒ ԱՆԱՐԱՏ ԻՒՂ

ԿԵՐԱԿՈՒՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՆԱԽԱՃԱՇԻ ՀԱՄԱՐ

Պոլսոյ հրապարակին վրայ ծախուած Տրապիզոնի անխարդախ եւ անարատ իւղը կը գտնուի Կալաթիա Խավեար Խան թիւ 32-34 Պազար Անատոլ։

Զափազանց աժան գինով կարելի է գնել այս իւղերէն, որոնք կը մրցին Սիպիրի առաջնակարգ տեսակին հետ, ինչպէս նաեւ օտար երկիրներէ բերուած բազմատեսակ իւղերուն հետ։ Հակառակ գնին աժանութեան, համեղ (Ալալան) համ ունին նաեւ առաւելութիւնը սառելու չմնալու։

Պէտք է զանազանել Հայ վաճառականի մը մասնաւոր ուշադրութեամբ պատրաստուած այս իւղերը կարգ մը խարդախեալ իւղերէն։

Դիմեցէք 7—5

ՊԱԶԱՐ ԱՆԱՏՕԼ

Ղալաթիա Խավեար խան, թիւ 32-34

ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԳՈՐԳԻ ՄԱՔՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՆՈՐՈԳՈՒԹԵԱՆ

Գրանտնեկ Մահմուտ Փաշա Թարագճըլար Մեծ Նոր Խանի կից թիւ 37

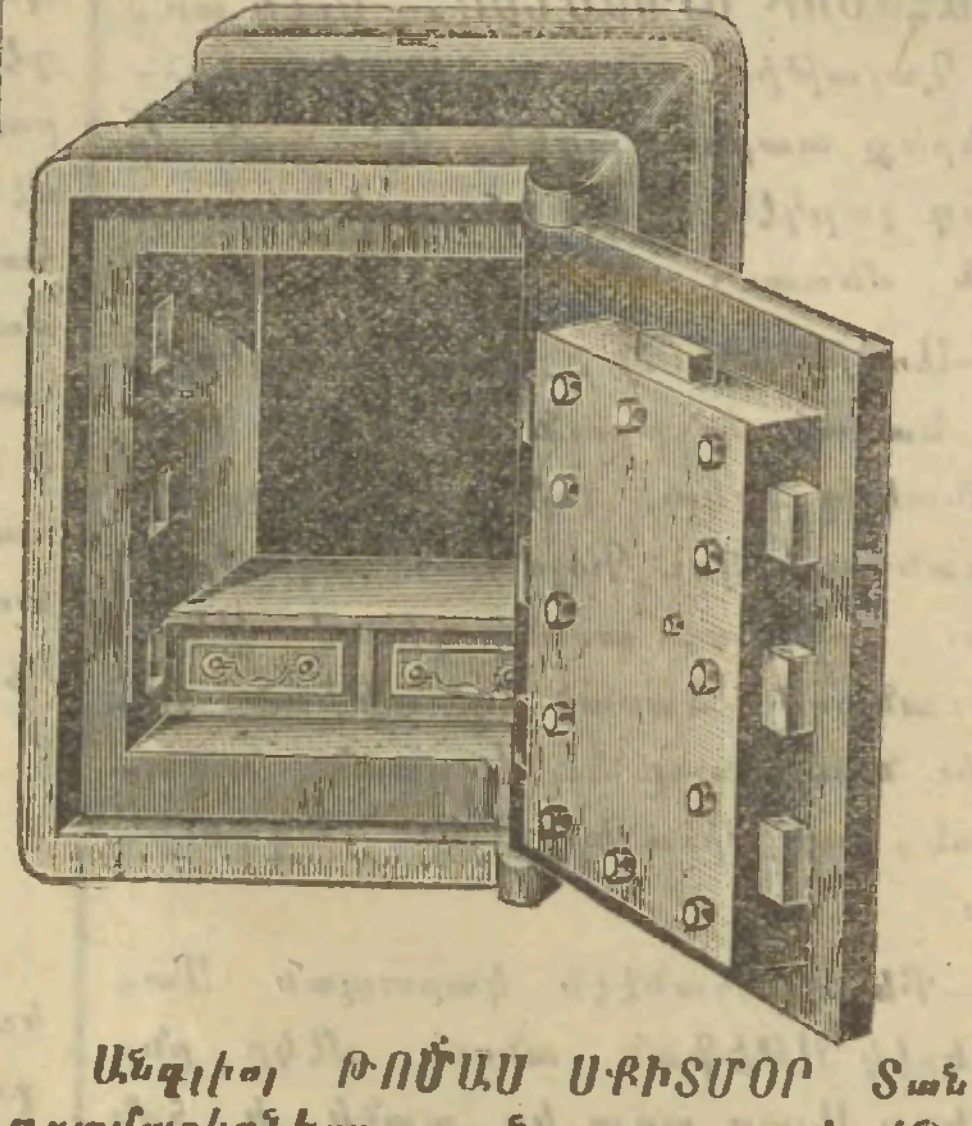
Այս հանրածանօթ գործարանին մէջ կը մաքրուին աղտոտած եւ փտած թէ մետաքսէ եւ թէ բրդէ ամէն տեսակ ընտիր գորգեր, քիմիական դեղօրէից միջոցաւ, առանց անմաքրութեան սեւէ հետք ձգելու։ Ունի նաեւ առաւելութիւն մը նոր գորգերու վրայ, որովհետեւ գործարանիս մէջ մեր մասնաւոր բաղադրութեամբ մաքրուած գորգեր ազատ են այլեւս ցեցերու (կիւվէ) կեր ըլլալէ։

Կը նորոգուին նաեւ սեւէ կերպով ճմլուած գորգեր։

Գործարանս կը ստանձնէ պատրաստել նոր գորգեր, ի՛նչ մեծութեամբ եւ ինչ ձեւով որ ուզուի։ 36—20

ՉԱՎՈՒՇ ՕՂԼՈՒԻ
ՍԻԿԱՌԻ ԹՈՒՂԹ
ԹԻՒ 14- ԹՈՒԹՈՒՆ ՍԷՕՄՐԻՒԿԻ -14 ԹԻՒ

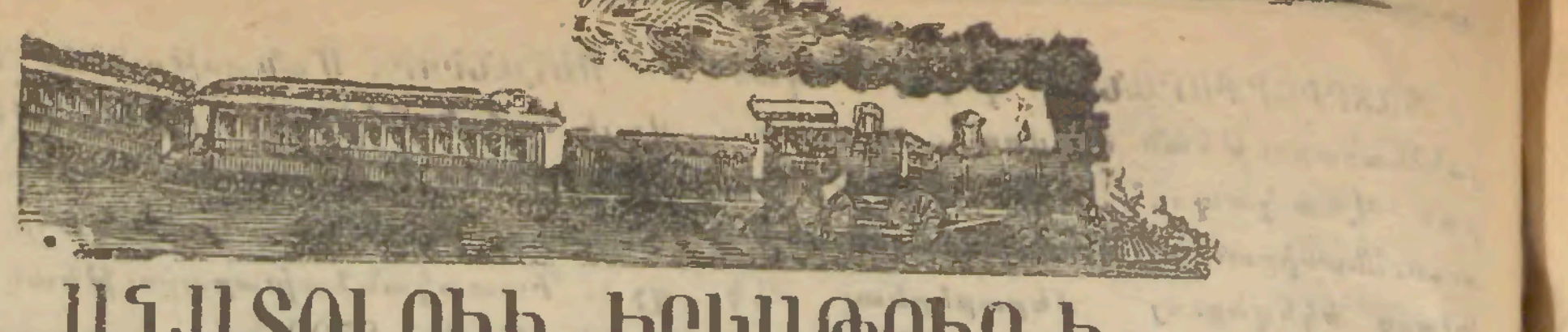
Այս սիկառի թուղթերը, որոնք խաչերխաս նշանը կը կրեն, իրենց ընտիր առկօռնութեան հետեւանօք մեծ յաջողութիւն գտած ըլլալով, շատ մը կեղծերը երեւան ելած են. կեղծարարներուն դէմ օրինական միջոցներ ձեռք առնուած են թէև, բայց կը յանձնարարուի յարգոյ յաճախորդներուն ալ, որ մասնաւոր ուշադրութիւն ընեն նոյն թուղթերու տեսակին, ինչպէս նաեւ թիւթիւն կէօմրիւկի թիւ 14, մեր վաճառատան յատուկ վաճառանիշին, որովհետեւ ծխամոլներէ ոմանք, աւելի շահ չանելու փափաքով, յաճախորդները կը խաբեն, և մեր ընտիր ու զուտ թուղթին տեղ վար տեսակ և կեղծ թուղթեր ծախել կ'աշխատին։ Ամէն պաշտօնական մէջ կրկին ու կրկին կը յանձնարարուի մասնաւորապէս ուշադրութիւն ընել Խաչերխաս նշանին, և թիւ 34 Թիւթիւն Կէօմրիւկիի պաշտօնային վրայ իր վաճառատան վաճառանիշին։ 78-22

Անգլիոյ ԹՈՄԱՍ ՍԻՔՍՄՈՐ Տան դրամարկղները, որոնք պողպատէ շինուած են, կատարելապէս կը դիմանան գողերու և հրդեհի դէմ։ Այս դրամարկղները անգլիական միւս դրամարկղներէն 40% աւելի աժան են։

Դիմել՝ Պ. Ճորճ Պէյքըր եւ Որդի, Խորասանճի խան, Սիրքեճի, Պոլիս։

Ուիթմոր դրամարկղները կը գործածուին անգլիական կառավարութեան զանազան պաշտօնատուներուն եւ վարչութիւններուն կողմէ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ԿԱՌԱՑՈՒՄԲԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆՑ ՑՈՒՑԱԿԸ 1904 ԱՊՐԻԼ 22էն (Ն. Տ.) ՍԿՍԵԱԼ

ԵՐԹ — ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ—ՓԷՆՏԻՔԻ ԳԻԾ

ԿԱՌ. ԹԻՒ	4*	34	6	8	10	12	14	16	36	18	20	22	24
ԿԱՅԱՐԱՆ	Ճմբ.	Ա.Ճ.	Ճմբ.	Ճմբ.	Ճմբ.	Ճմբ.	Ճմբ.	Ճմբ.	Ա.Ճ.	Ճմբ.	Ճմբ.	Ճմբ.	Ճմբ.
	Առաւ.	Առաւ.	Առաւ.	Առաւ.	առ.	առ.	առ.	երեկ.	երեկ.	երեկ.	երեկ.	երեկ.	երեկ.
ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ մկ.	10 40	11 15	1 14	2 54	3 40	4 30	5 17	6 44	7 53	9 35	10 13	10 52	12 —
Հայտար փաշա ժմ.	11	11 35	1 34	3 14	4 —	4 50	5 37	7 4	8 13	9 55	10 33	11 12	12 20
մեկնում	11 08	12 —	1 39	3 19	4 6	4 55	5 4?	7 9	8 ?5	10 —	10 40	11 20	12 25
Գըզըլ Թօբրագ	11 16		1 47	3 27	4 14	5 ?	5 50	7 17	8 34	10 8	10 48	11 28	12 33
Ֆէնէր Քէօշքէսի	11 20	12 12	1 50	3 30	4 17	5 6	5 53	7 20	8 38	10 11	10 51	11 31	12 36
Կէօզ Թէբէ	11 25		1 54	3 34	4 21	5 10	5 57	7 24	8 43	10 15	10 55	11 35	12 40
Էրէն Քէօյ	11 31	12 22	1 59	3 37	4 25	5 13	6 1	7 28	8 48	10 20	11 —	11 39	12 45
Պօսթանճը	11 ?8	12 29	2 5	—	4 31		6 7	7 34	8 58	10 26	11 6	11 45	12 51
Մալթէբէ	11 48	12 41	2 14	—	4 39		6 16	7 43	09 12	10 35	11 14	11 54	12 59
Գարթալ	11 58	12 55	2 25	—	4 49		6 26	7 53	09 ?8	10 45	11 24	12 4	1 9
Բէնտիք ժմ.	12 5	1 5	2 32	—	4 56		6 33	8	09 39	10 52	11 31	12 11	1 16

ԴԱՐՁ

ԿԱՌ. ԹԻՒ	1	3**	5	7	9	31	11	13	15	17	19	21	33	23
ԿԱՅԱՐԱՆ	Ճմ.	Ճբ.	Ճմբ. Առաւ.	Ճմբ	Ճմբ	Ապր. Ճմ.	Ճմբ	Ճմբ.	Ժմբ.	Ժմբ.	Ճմ.	Ժմբ	Ա.Ճ. Ճբ.	Ճմբ.
	առ.	առ.	առ.	առ.	առ.	առ.	առ.	առ.	առ.	առ.	երեկ.	երեկ.	երեկ.	երեկ.
ԲԷՆՏԻՔ մկ.	10 9	10 37	11 30	12 44	1 56	2 12		4 3		5 56	7 23	8 5	10 04	11 33
Գարթալ	10 17	10 45	11 ?8	12 53	2 4	2 24		4 11		6 4	7 31	9 1	10 17	11 41
Մալթէբէ	10 27	10 55	11 49	1 3	2 15	2 39		4 21	•	6 15	7 4?	9 14	10 34	11 52
Պօսթանճը	10 35	11 3	11 57	1 11	2 23	2 51		4 30		6 23	7 50	9 24	10 47	12
Էրէն Քէօյ	10 4?	11 10	12 4	1 20	2 30	3 1		4 36		6 30	7 57	9 33	10 58	12 6
Կէօզ Թէբէ	10 46	11 14	12 8	1 24	2 34		3 47	4 40	5 23	6 34	8 1	9 37		12 10
Ֆէնէր Քէօ.	10 5?	11 18	12 13	1 28	2 38		3 51	4 44	5 27	6 38	8 5	9 47		12 14
Գըզըլ Թօբ.	10 53	11 21	12 16	1 31	2 41		3 55	4 47	5 31	6 41	8 8	9 46	11 7	12 17
Հ-փաշա ժմ.	11 —	11 28	12 23	1 38	2 48	3 18	3 58	4 5?	5 34	6 48	8 15	9 55	11 17	12 24
մեկնում	11 5	11 33	12 30	1 43	2 53	3 28	4 05	4 5?	5 41	6 53	8 20	10	11 37	12 30
Կամուրջ ժմ.	11 ?5	11 53	12 50	2 3	3 13	3 48	4 31	5 19	6 6	7 13	8 40	10 20	11 57	12 50

36 Թիւ կառախումբը Ֆէնէր քէօշքէսիի մէջ կը զուգադիպի Ֆէնէր Պաղչէ գացող Թիւ 524 կառախումբին հետ։

19 Թիւ կառախումբը Ֆէնէր Քէօշքէսիի մէջ կը զուգադիպի Ֆէնէր Պաղչէէն եկող Թիւ 523 կառախումբին հետ։

(*) Թիւ 1 կառախումբը պիտի երթեւեկէ յունիս 1էն մինչեւ յուլիս 31։

(**) Թիւ 3 կառախումբը կ'երթեւեկէ Ապրիլ 22էն մայիս 31, եւ յետոյ օգոստոս 1էն սկսեալ։

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ—ՖԷՆԷՐ ՊԱՂՉԷԻ ԳԻԾ

Շիտակ գացող 522 և 525 կառախումբերէն զատ միւսները պիտի փոխուին Ֆէն. քէօ.

ԺԱՄ	ԿԱՅԱՐԱՆ Կէօշքէ և Ռուքօսի օչերը	ԿՌԽ. Թ. 522 Իրիկ.	524 Իրիկ.	ԿԱՅԱՐԱՆ Կէօշքէ և Ռուքօսի օչերը	ԺԱՄ	ԿՌԽ. Թ. 523 Իրիկ.	525 Իրիկ.
	Կամուրջէն մկ.	6 24	7 53	Ֆէնէր Պաղչէսի	մկ.	7 55	10 47
	ժմ.	6 44	8 13	Ֆէնէր Քէօշքէսի		8 5	10 56
	Հայտար Փաշա	6 49	8 25	Գըզըլ Թօբրագ		8 8	10 59
	Գըզըլ Թօբրագ	6 57	8 34	Հայտար Փաշա	ժմ.	8 15	11 6
	Ֆէնէր քէօշքէսի	7 1	8 40		մկ.	8 20	11 37
	Ֆէնէր Պաղչէսի ժմ.	7 8	8 47	Կամուրջ	ժմ.	8 40	11 57

Ծանօթ.—Կամուրջէն ղրկուելիք կամ Կամուրջ ղրկուելիք բեռներու ուղղակի Արձանագրութիւնը տեղի պիտի ունենայ հետեւեալ կառախումբերուն համար.— Ա. Կամուրջէն թիւ 1 կամ 3, 7, 31; 17, 19, 21, 33։— Բ. Կամուրջէն. եւ 34, 6, 8, 14, 36 18, 20, 22։

ԵՐԹ ՀԱՅՏԱՐ—ՓԱՇԱ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ ԴԱՐՁ

ԿՌԽ. ԹԻՒ / ԿԱՅԱՐԱՆ	34 Ապ. և Ճմբ.	36 Ապ. և Ճմբ.
ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ	11 15	7 53
Հայտար փաշա ժմ.	11 35	8 13
մկ.	12 —	8 25
Գըզըլ Թօբրագ		8 34
Ֆէն. քէօշքէսի	12 12	8 38
Կէօզ Թէբէ		8 43
Էրէն Քէօյ	12 22	8 48
մկ.	—	
Պօսթանճը	12 29	8 58
Մալթէբէ	12 41	09 12
Գարթալ	12 55	09 28
Բէնտիք ժմ.	1 5	09 39
մկ.	1 19	9 50
[illegible]	1 41	10 15
[illegible]	2 03	10 40
[illegible]	2 72	11 2
[illegible]	2 39	11 13
[illegible]	3 —	11 34
[illegible]	3 21	11 54
[illegible]	3 35	12 7
[illegible]	3 47	12 21
ԻԶՄԻՏ ժմ.	4 02	12 35
մկ.	4 27	
[illegible]	5 1	
[illegible]	5 31	
[illegible]	6 1	
[illegible]	6 48	
[illegible]	7 11	
[illegible]	7 49	
[illegible]	8 19	
[illegible]	8 57	
[illegible] ժմ.	09 40	
մկ.	09 55	
[illegible]	11 5	
[illegible]	11 49	
[illegible]	12 42	
[illegible]	1 14	
ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ ժմ. (Կառ. թիւ 123)	1 55	
	Առաւ.	
մկ.	12	
[illegible]	12 44	
[illegible]	1 24	
[illegible]	2 4	
[illegible]	3 9	
[illegible]	3 58	
[illegible]	4 35	
[illegible]	5 9	
[illegible]	6 [illegible]	
[illegible]	7 2	
[illegible]	8 15	
ԷՆԿԻՒՐԻԻ ժմ.	9	Երեկ.

ԹԻՒ ԿՌ. / ԿԱՅԱՐԱՆ	121 Ապ. և Ճմբ.	31 Ապ. և Ճմբ.
	Առաւ.	
ԷՆԿԻՒՐԻԷՆ մկ.	1 —	
[illegible]	1 47	
[illegible]	2 49	
[illegible]	4 16	
[illegible]	5 —	
[illegible]	5 27	
[illegible]	6 4	
[illegible]	7 01	
[illegible]	7 58	
[illegible]	8 46	
ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ ժմ. երեկ. (Կառ. թիւ 33)	09 18	
	Առաւ.	
ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ մկ.	10 5	
[illegible]	10 44	
[illegible]	11 17	
[illegible]	11 54	
[illegible]	12 30	
[illegible] ժմ.	1 20	
մկ.	1 30	
[illegible]	2 11	
[illegible]	2 49	
[illegible]	3 23	
[illegible]	3 52	
[illegible]	4 18	
[illegible]	5 14	
[illegible]	5 32	
[illegible]	6 2	
ԻԶՄԻՏ ժմ.	6 38	Առ.
մկ.	7 3	11 15
[illegible]	7 19	11 33
[illegible]	7 30	11 44
[illegible]	7 45	11 56
[illegible]	8 12	12 23
[illegible]	8 24	12 34
[illegible]	8 35	12 48
[illegible]	9 8	1 18
[illegible]	9 18	1 40
Բէնտիք ժմ.	9 50	2
մկ.	10 4	2 12
Գարթալ	10 17	2 24
Մալթէբէ	10 34	2 39
Պօսթանճը	10 47	2 51
Էրէն Քէօյ	10 58	3 1
Կէօզ Թէբէ	—	—
Ֆէնէր քէօշքէսի	11 7	—
Գըզըլ Թօբրագ	—	—
ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ժմ.	11 17	3 18
մկ.	11 37	3 28
ԿԱՄՈՒՐՋ	11 57	3 48
	Երեկ.	Առաւ.

ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ ԳՈՆԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ ԿԱՅԱՐԱՆ	222 Ապ. և Ճմբ.	ԴԱՐՁ ԿԱՅԱՐԱՆ	221 Ապ. և Ճմբ.
	Առաւ.		Առաւ.
ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ մկ.	10 25	ԳՈՆԻԱ մկ.	10 30
[illegible]	11 7	[illegible]	11 12
[illegible]	12 5	[illegible]	12 7
[illegible]	12 59	[illegible]	12 57
[illegible]	1 41	[illegible]	1 3
[illegible]	2 41	[illegible]	2 33
[illegible]	3 10	[illegible]	3 5
[illegible]	3 34	[illegible]	3 43
[illegible]	3 44	[illegible]	4 23
[illegible]	4 31	[illegible]	4 45
[illegible]	5 11	[illegible]	5 10
[illegible]	6 6	[illegible]	6 3
[illegible]	6 51	[illegible]	6 50
[illegible]	7 15	[illegible]	7 43
[illegible]	7 46	[illegible]	8 14
[illegible]	8 18	[illegible]	8 28
[illegible]	09	[illegible]	8 56
[illegible]	9 38	[illegible]	9 35
[illegible]	10 25	[illegible]	10 23
[illegible]	11 20	[illegible]	11 7
[illegible]	11 52	[illegible]	12 3
[illegible]	12 52	[illegible]	12 45
ԳՈՆԻԱ ժմ.	1 30	ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ ժմ.	1 25
	Երեկ.		Երեկ.

ԱԼԱՅՈՒՆՏ—ՔԷՕԹԱՀԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ	Ա.Ճ. Կառ. թիւ 322	Ա.Ճ. 324
	առաւ.	երեկոյ
Ալայունթ մկ.	1 5	11 15
Քէօթահիա ժմ.	1 25	11 35
ԴԱՐՁ	321	323
	առաւ.	երեկոյ
Քէօթահիա մկ.	12 10	10 15
Ալայունթ ժմ.	12 30	10 35

ՀԱՄԻՏԻԷ–ԱՏԱՊԱԶԱՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ	425	423
	Ա.Ճ.	
Ատապազար մկ.	4 36	
Համիտիէ ժմ.	4 54	
ԴԱՐՁ	426	424
	Ա.Ճ.	
Համիտիէ մկ.	6 16	
Ատապազար ժմ.	6 34	

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ — ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1828-1829ին

1828 L'UNION DE PARIS

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ — ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1828-1829

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրեալ դրամագլուխ	21½ միլիառ
1902ին գանձուած ապահովագին	24 միլիոն ֆրք.
Մինչեւ 1902ի վերջը հատուցուած վնաս	274 » »
Դրամագլուխ և պահեստ	119 » »

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Ընթացիկ ապահովագրութիւնք	272 միլիոն ֆրք.
1902ին գանձուած ապահովագին	12 » »
Մինչեւ 1902ի վերջը հատուցուած վնաս	129 » »
Դրամագլուխ և պահեստ	161 » »

Կեանքի ապահովագրութեանց գումարին հետ կը համեմատի 100ին 60— ինչ որ «Իւնիօն»ի ապահովագրելոց կ'ընծայէ հնկայ երաշխաւորութիւն մը ՈՐՈՒՆ ՆՄԱՆԸ ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ ԳՏՆԵԼ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԳՈՐԾՈՂ ՈՒՐԻՇ ՈՉԻՆՉ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՔՈՎ։— Արեւելքի համար մասնաւոր զեղչեալ սակացոյց։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ոեւէ՝ ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու տարուէ տարի անմիջական վճարում, որով «Իւնիօն»ի ապահովագրուողք ԶԵՐԾ են այն վնասներէն եւ յուսախաբութիւններէն որոց կենթարկուին միշտ այն անձինք, որք շահաբաժինները բարդման (accumulation des bénéfices) ՑՈՒՌԻ ՈՒ ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ։

Թուրքիոյ եւ Արեւելքի Ընդհ. Տնօրէնութիւն

Ընդհ. Տնօրէն — ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ

Պետ կենաց ճիւղին — ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Սթամպուլ, Սուլթան-Համամ, Քաթըրճը Օղլու բասաժ։ Մասնաճիւղ՝ Ղալաթիա, Ինայէթ խան. Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ԹԵՐԹՕՆ «ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի (94)

ՄԱՐՍԷԼ
ԿԱՄ
Գաղտնիք Նոր Փարիզի

8.

—Այս տեսակ գողերու մենք «քարոտպլեօս» անունը կուտանք։ Եւ կրնամ ըսել թէ գրեթէ ամէնքն ալ կը ճանչնամ այդ գողերուն։

Ոստիկանական պաշտօնեային այս խօսքերը՝ հետաքրքրութիւնը շարժեցին Մարսէլի, որ

—Զօրագործները տանիկ դասակարգերու բաժնուած են, ըսաւ։

Շամպոլ.—Այո՛, անոնցմէ ամէն մէկը իր մասնագիտութիւնը ունի, որմէ դուրս չելլեր։ Բաւական մը մի միայն անցող դարձողներուն գրպաններէն քըսակ և կամ ուրիշ ինչ կրնայ չորթել, են բնաւ մարդասպանութիւն չըներ։ Ոճրագործներու դասակարգին մէջ յառաջդիմութիւն չկայ։ Կարգ մը ոճրագործներ կան՝ որոնք միմիայն պարզ գողութիւններով, ծեծով եւ վիրաւորելով կը զբաղին։ Մինչ մարդասպանները անանկ մանր մունր չարագործութիւններ ընելու չեն զիջանիր։ Սպանութեան վարժուած ըլլալնուն համար ամէն տանն, ամէն գործի մէջ սպանութիւն կը փնտռեն։ Օրինակ մը կ'ուզե՞ք։ Անցեալ օր Շան զ'Էլիզէի մէջ կը հետապնդէի գող մը՝ որուն Բարիզ ժամանումը ծանուցուած էր Լոնտոնի ոստիկանութեան կողմէ։ Ճամբան մաքուր հագուած ծերուկ մը տեսայ՝ որ գործաւորի տարազով երեք-չորս թափառաշրջիկներու հետ կը տեսնուէր։ Ճանչցայ գողը։ Մէկ քանի անգամ բանտարկուած էր՝ տասը տարի զէնք քաշած և գողութիւն գործած ըլլալուն համար։ Բավէրնան անցած տանն իրենց խօսքերը լսեցի։ Պէտք է ըսեմ թէ ես ծպտուած էի։ Թափառաշրջիկները հարցուցին այս ծերուկին թէ «Հիմայ ի՞նչ կ'ընես կոր, հայր Սալամպիէ»։ «Միշտ մեծ պողոտաներու վրայ կ'աշխատիմ տղաքս», ըսաւ գողը։ Մեծ պողոտաներու վրայ աշխատիլ՝ անանց լեզուով սպանութիւն գործել ըսել է։

Շամպոլի այս խօսքը՝ Մարսէլի յիշեցուց գիշեր առեն Սէն-Մարթէն ջրանցքին մօտ տեղի ունեցած դէպքը։

—Եթէ ձեր այս ըսածին նայինք, ըսաւ Մարսէլ, հակառակ անոր որ Բարիզ շատ կատարեալ ոստիկանական կազմութիւն մը ունի, նորէն խելք չէ գիշեր առեն պտտիլ փողոցները։

Շամպոլ.— Հիմա եթէ գիշերները անցորդներուն վրայ յարձակումը քիչցած է, բայց բոլորովին ալ վերցած է ըսել չեմ ուզեր։ Օրինակի համար, ուրեկ՝ Սէն-Մարթէնի ջրանցքին մարդու մը դիակը դուրս հանուեցաւ և շատ հաւանական է որ գողերու կողմէ հոն նետուած էր։

Պ. տը Բոլրատօ աւելի տեղեկութիւններ քաղելու փափաքը ունենալուն՝ չէր ուզեր իր կողմէ տեղեկութիւն հաղորդել։ Այս պատճառաւ,

—Իրա՞ւ կ'ըսէք կոր, հարցուց զարմացմամբ։

Շամպոլ.—Այո՛, գործը հիմա քննութեան ենթարկուած է։ Սակայն ինծի պաշտօն մը չյանձնուեցաւ։ Առ այժմ ես ուրիշ պարտականութիւն մը չունիմ այլ միայն ազատութիւն չթողուլ իմ հետապնդումներս մէկ քանի գողերու մասին՝ որոնք կը կարծեմ թէ հոս կը գտնուին։ Ասիկա ալ շատ դիւրին եւ պարզ բան մըն է և ես չեմ ուզեր ատով իմ մէկ ճարտարութիւնս ցուցնել ձեզի։

Մարսէլ.— Այդ մարդիկը հարկաւ պատանին դրամարկղը բանալ կ'ուզեն։

(Շարունակելի)